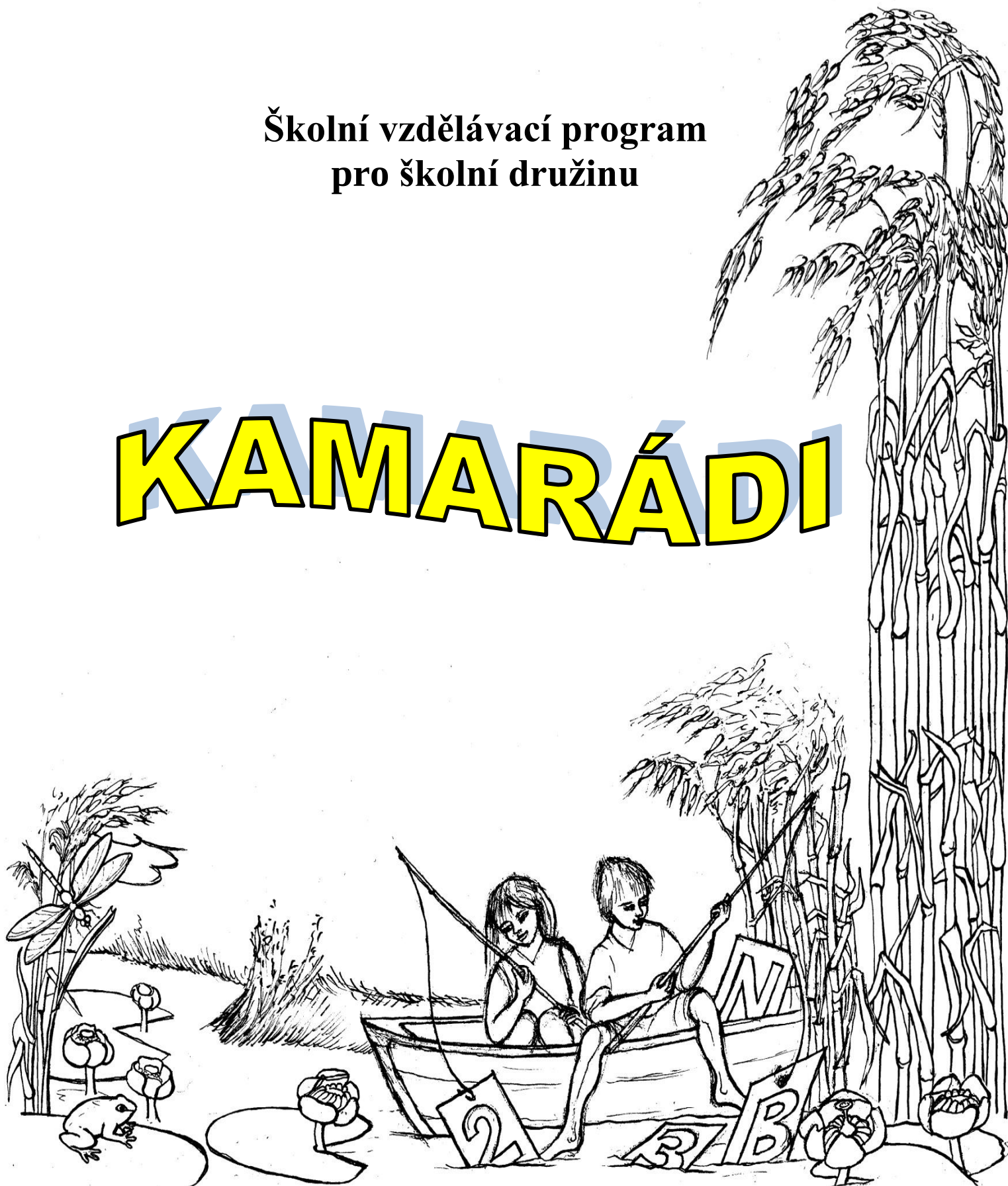

Školní vzdělávací program
pro školní družinu

KAMARÁDI

1. Identifikační údaje

<u>škola:</u>	Základní škola a Mateřská škola, Jičíněves
adresa školy:	Základní škola a Mateřská škola, Jičíněves Jičíněves 44, 507 31
IČO školy:	709932203
RED-IZO:	600092216
ředitel školy:	Mgr. Darina Šindlářová
kontakty:	tel.: 730 806 711 info@zsmsjicineves.cz www.zsmsjicineves.cz
<u>zřizovatel:</u>	obec Jičíněves
adresa:	Jičíněves 82, 507 31
kontakty:	Tel.: 493 557 138 <u>obec@jicineves.cz</u>
platnost dokumentu:	od 1. 9. 2018

podpis ředitele:

razítko školy:

OBSAH

1. Identifikační údaje
2. Charakteristika školní družiny
3. Cíle vzdělávání ve školní družině
4. Délka vzdělávání ve školní družině
5. Formy vzdělávání ve školní družině
6. Obsah výchovně vzdělávacích činností
7. Plán činností ve školní družině
8. Podmínky přijímání žáků a ukončení zájmového vzdělávání
9. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními potřebami a žáků mimořádně nadaných
10. Materiální, personální a ekonomické podmínky vzdělávání ve školní družině
11. Zajištění podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví
12. Hodnocení ve školní družině

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina (dále jen ŠD) s kapacitou 34 žáků pracuje při Základní škole a Mateřské škole, Jičíněves. Tato škola je typem malotřídní školy s pěti ročníky 1. stupně ZŠ. ŠD navštěvují pouze žáci této školy.

Vzdělávání v ŠD probíhá podle aktuálního počtu zapsaných žáků v jednom, nebo ve dvou odděleních.

ŠD nemá vlastní prostory. Pro svoji činnost využívá dvě učebny školy, místnost pro pohybové činnosti, školní hřiště a školní zahradu. ŠD navštěvují žáci 1. – 5. ročníku.

Hlavním posláním ŠD je vytvořit pro děti vhodné a bezpečné prostředí, které jim nabídne aktivní prožití volného času

Jedním z východisek pro tvorbu ŠVP ŠD je SWOT analýza, která je realizována nejen pro potřeby práce s ŠVP ZŠ.

Výsledky SWOT analýzy:

S – „Silné stránky“	W – „Slabé stránky“
• propojenost a spolupráce ZŠ, MŠ, ŠD • každodenní komunikace a spolupráce všech pracovníků školy • malý kolektiv žáků a zaměstnanců školy • individuální přístup k dětem v malém kolektivu • smíšené věkové kategorie žáků • vztah k vesnici, tradici • kreativita zaměstnanců a jejich chuť k práci • ochota pracovníků vzdělávat se	• příliš úkolů a povinností pro malý kolektiv zaměstnanců • náročná zastupitelnost pedagogů při jejich nepřítomnosti – omezuje možnosti DVPP (účast na seminářích) • mezery ve vzdělání pedagogů v nových oblastech (prevence, moderní technologie) • střídání škol, na které žáci přestupují a přestup obecně – nelze zajistit návaznost na různé ŠVP
O – „Příležitosti“	T – „Hrozby“
• dobrá spolupráce se zřizovatelem • častá komunikace s rodiči • lokalita – vesnice • výborná znalost prostředí (někteří místní zaměstnanci) • účast na veřejném životě obce • společné akce se zřizovatelem a organizacemi působícími v obci (TJ Sokol, ČČK, hasiči)	• slabší finanční situace • špatný technický stav budovy • chybí samostatný prostor pro ŠD • pouze malá místnost pro pohybové činnosti – chybí tělocvična • všeobecně nedostatek prostor ve škole (na zřízení odborných učeben - informatika, jazyková učebna, kuchyňka, dílna...) • skromné vybavení ve třídách (nábytek, pomůcky) • přístup veřejnosti na školní hřiště • zaměstnanost rodičů snižuje jejich možnosti spolupráce se školou

3. Cíle vzdělávání ve školní družině

Cíle výchovně vzdělávací činnosti v ŠD vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy a navazují na ŠVP ZŠ.

Chceme, aby si děti uvědomovaly, že není vždy důležité vyhrát, být nejlepší, ale jde o to zúčastnit se a vyzkoušet něco nového.

Věkovou různorodost využíváme k tomu, aby starší děti měly možnost pomoci a být oporou těm mladším. Podněcujeme je k toleranci, nenásilnému řešení případných sporů a umění hledat kompromisy.

Snažíme se o rozvíjení fantazie, tvořivosti, zvědavosti a také k sebehodnocení a sebekritice. Soutěže a činnosti stavíme tak, aby i ten méně zdatný mohl uspět a naopak, aby i šikovnější zažil prohru a dokázal se s ní vyrovnat.

Pomáháme dětem při začleňování do kolektivu, podporujeme schopnost projevit se jako osobnost, upevňujeme návyky vedoucí ke zdravému životnímu stylu. Snažíme se prohlubovat vztah k životnímu prostředí i kulturním památkám.

Základní cíle stanovené pro práci ŠD:

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní, ale i druhých
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citové vztahy k lidem, prostředí a přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám
- vést žáky ke smysluplnému využívání volného času a vybavovat je dostatkem námětů pro naplnění volného času.

Kompetence k učení

- učí se plánovat, organizovat a vyhodnocovat vlastní činnost
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, klade si otázky, na které hledá odpovědi
- pokud tomu nebrání okolnosti, započatou práci dokončí
- kriticky zhodnotí své výkony

Kompetence k řešení problémů

- dokáže pod vedením vyřešit problém, nebo dokáže požádat o pomoc druhého
- nenechá se odradit nezdarem a hledá další řešení
- všímá si problémů druhých, umí nabídnout řešení
- umí využít svých znalostí, zkušeností a dovedností

Kompetence komunikativní

- umí se vyjádřit mluveným slovem
- nebojí se vyjádřit svůj názor
- naslouchá názorům druhých a respektuje je

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje v kolektivu
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- vnímá nespravedlnosti, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit
- je ohleduplný k okolí a ochotný pomoci druhým
- učí se přijímat názory druhých, respektuje je a spolupracuje při řešení problémů

Kompetence občanská

- respektuje druhé
- respektuje odlišnosti – osobní, kulturní, náboženské atd.
- učí se znát svá práva a povinnosti
- dokáže vyhodnotit situaci dle svých možností

Kompetence pracovní

- používá bezpečné pracovní pomůcky a vybavení
- dokáže pracovat podle instrukcí a návodu
- svým pracovním přístupem se snaží chránit zdraví své i druhých
- je ohleduplný k přírodě a lidem kolem sebe
- učí se udržovat pořádek ve svých věcech a na svém pracovním místě
- umí zhodnotit práci svou i druhých

Kompetence k trávení volného času

- umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití
- umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic
- rozvíjí zájmy v organizovaných a individuálních činnostech

4. Délka vzdělávání ve školní družině

Zájmové vzdělávání ve ŠD je poskytováno po dobu 10 měsíců – po dobu trvání školního roku. O provozu ŠD v době prázdnin a ředitelského volna rozhoduje ředitelka školy. Při zachování provozu v době prázdnin je možné přijmout do ŠD také žáky z jiných škol, kde byl provoz ŠD přerušen.

5. Formy vzdělávání ve školní družině

ŠD realizuje zájmové vzdělávání zejména těmito formami:

pravidelná zájmová, výchovná, rekreační a vzdělávací činnost včetně možnosti přípravy na vyučování

Zahrnuje činnosti se zaměřením na rukodělné a výtvarné činnosti, hudební výchovu, literárně-dramatické a komunikační činnosti, dopravní výchovu, přírodovědnou činnost zahrnující ekologickou výchovu, sportovní a pohybové aktivity zahrnující zdravotní a další aktivity rozvíjející poznání dětí.

příležitostná zájmová, výchovná, rekreační a vzdělávací činnost včetně možnosti přípravy na vyučování

Zahrnuje všechny mimořádné akce – projekty, besedy, exkurze, výchovně vzdělávací programy, sportovní akce (např. vánoční jarmark, velikonoční dílna, oslavy Dne dětí, cyklovýlety, bruslení atd.)

Otevřená nabídka spontánních činností

V rámci časového plánu ŠD je vyhrazena doba na spontánní činnosti dětí tak, aby měly prostor samostatně rozhodovat o své činnosti v souladu se stanovenými pravidly. ŠD disponuje dostatečným množstvím stolních her, stavebnic, děti mají k dispozici výtvarné materiály atd. Vychovatelky v tuto dobu přijímají roli koordinátora, rádce, účastní se činností s dětmi, ale ponechává řízení činností na dětech.

Základním prostředkem práce ve družině je hra, která přináší kladné emoce, navozuje nové zážitky a využívá prvky zážitkové pedagogiky. Hra rozšiřuje vědomosti a dovednosti žáků, obohacuje jejich sebepoznání, je prostorem k seberealizaci a aktivitě žáků.

6. Obsah výchovně vzdělávacích činností

Člověk a jeho svět

Místo, kde žijeme – orientace v místě bydliště, bezpečnost na cestě z a do školy, na vycházkách, při pohybu v silničním provozu, prohlubování znalosti základních pravidel silničního provozu, řešení mimořádných a nebezpečných situací

Lidé kolem nás – dodržování pravidel při komunikaci a vzájemném soužití, vzájemná úcta, role členů rodiny, práva a povinnosti žáků školy

Lidé a čas – režim dne, střídání ročních období, orientace v čase

Rozmanitosti přírody – pozorování proměn přírody v jednotlivých ročních obdobích, ohleduplné chování v přírodě a její ochrana, rozmanitost a význam živé a neživé přírody

Jazyk a jazyková komunikace

literární a dramatická výchova, rozvoj komunikačních dovedností, rozvoj slovní zásoby, souvislého vyjadřování

Umění a kultura

výtvarné zájmové činnosti – využití různých výtvarných technik a materiálů

hudební zájmové činnosti – činnosti pěvecké a poslechové, hra na hudební nástroj

Člověk a zdraví

Rozvoj pohybových dovedností, podpora vztahu ke sportu, smyslu pro fair-play,

uplatňování základních hygienických návyků,

dodržování zásad bezpečného chování, tak aby nebylo ohroženo zdraví vlastní a zdraví ostatních, poučení o úrazech a jejich předcházení,

sportovní aktivity v tělocvičně, na hřišti, v terénu, dodržování pitného režimu

Člověk a svět práce

Dodržování zásad bezpečné práce s různým nářadím

Práce na zahradě – aktivní zapojení do tvorby různých prvků, údržba zahrady, pěstování

Výroba z různých materiálů (přírodniny, látky...), technicky náročnější výrobky – ptačí budky, krmítka...

Při mnoha aktivitách podporujeme u dětí aktivní využívání knihy i výpočetní techniky jako zdroje informací.

7. Plán činností školní družiny

ranní družina	sportovní a pohybové aktivity, spontánní činnosti
hlavní vyučování	
odpolední družina	oběd, rekreační a odpočinková činnost – četba, poslech, vyprávění
	příprava na vyučování – hry podporující paměť, logické myšlení, hry na procvičení učiva, kvízy...
	výchovně vzdělávací a zájmová činnost – pracovní činnosti, hudební výchova, výtvarné činnost, dopravní, přírodovědná a environmentální výchova, vycházky...
	spontánní činnosti – stolní hry, stavebnice...
	sportovní a pohybové aktivity v tělocvičně i venku
možné spojení s MŠ	

Podrobnější rozložení činností ve školní družině je vytvářeno pro daný školní rok a je součástí přehledu výchovně vzdělávací práce ŠD.

8. Podmínky přijímání a ukončování zájmového vzdělávání

K docházce do ŠD má právo se přihlásit každý žák základní školy Jičíněves. Přijetí žáka k tomuto vzdělávání může být omezeno kapacitou ŠD, kdy přednost přijetí se řídí datem narození žáka – přednostně přijímání jsou žáci od nejmladších po nejstarší. O přijetí žáka ke vzdělávání v ŠD rozhoduje ředitelka školy. Rodiče nebo zákonní zástupci vyplní zápisový lístek do ŠD, jehož součástí je písemné sdělení zákonných zástupců žáka o rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka z družiny. Do ŠD je žák přijímán vždy po dobu jednoho školního roku. Do družiny může být žák přihlášen během celého školního roku.

Na základě písemného vyjádření zákonných zástupců žáka může dojít i k vyřazení žáka z evidence ŠD – ukončení docházky, též během celého školního roku. Žák může být ze ŠD podmíněčně vyloučen nebo vyloučen v souladu s ustanovením §31 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon) a v souladu s vnitřním řádem ŠD.

9. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

V ŠD je respektována individualita žáků a zohledňován jejich zdravotní stav. Snažíme se vytvářet přiměřené prostředí pro všestranný rozvoj dětí. ŠD komunikuje s pedagogy ZŠ i zákonnými zástupci žáků. Vychovatelky jsou informovány o žácích, kterým jsou poskytována podpůrná opatření.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří jsou ve škole vzděláváni podle individuálního vzdělávacího plánu, jsou podpůrná opatření poskytována i v rámci práce ŠD. Vychovatelky ŠD jsou o potřebách žáků informovány, na základě IVP jsou činnosti v ŠD přizpůsobovány potřebám takových žáků (metody práce, způsob hodnocení, individuální přístup...). Vychovatelky jsou připraveny spolupracovat s asistentem pedagoga, pokud je žákovi přidělen také do školní družiny.

Při účasti mimořádně nadaných žáků v ŠD vychází způsob práce z principů individualizace. ŠD učí tyto žáky zacházet se svými specifickými schopnostmi a pomáhá jim při začlenění do vrstevnických skupin. Pro jejich rozvoj jsou nabízeny takové aktivity, které by je vhodně motivovaly a uspokojily. Nadanému žákovi je poskytován prostor pro seberealizaci v oblastech svého nadání (účast při soutěžích, sólová vystoupení...)

10. Materiální, personální a ekonomické podmínky vzdělávání v ŠD

Materiální podmínky: ŠD využívá ke své vzdělávací činnosti tyto prostory: 1.a 2. třídu ZŠ, tělocvičnu v budově školy, školní hřiště, školní zahradu.

Každá třída je vybavena žákovským nábytkem, který odpovídá věkovým nárokům žáka. Koberce umožňují realizaci relaxačních forem zájmového vzdělávání a slouží též k odpočinku žáků. ŠD je vybavena interaktivní tabulí a internetem. Pro četbu při odpočinkové činnosti má ŠD přístup do knihovny, pro spontánní činnosti ŠD disponuje různými hrami a stavebnicemi s didaktickým zaměřením. Ke sportovnímu využití žáků na školním hřišti a v tělocvičně slouží volejbalové a fotbalové míče, švihadla, molitanové míčky, kužely, obruče... Pro

tvořivou práci žáků je zajišťován pravidelně materiál na výtvarnou a pracovní činnost – čtvrtky, barevné a krepové papíry, psací a kreslicí prostředky, modelína apod.

Materiální vybavení ŠD je dle finančních možností školy pravidelně obnovováno.

Personální podmínky: vzdělávání v ŠD je v rámci možností zajišťováno kvalifikovanými vychovatelkami. Vytvářejí příznivé sociální klima pro žáky i rodiče, znají a umí řídit širokou škálu zájmových aktivit přiměřených věku dítěte, mají organizační schopnosti, vzbuzují zájem o činnost, podporují sebevědomí a rozvíjení pozitivní stránky osobnosti žáků. Vychovatelky jsou otevřené spolupráci se všemi ostatními zaměstnanci školy, dále se vzdělávají dle možností samostudiem i v rámci DVPP.

Ekonomické podmínky: výše příspěvku od žáků za vzdělání v ŠD není stanovena. Po dohodě se zřizovatelem školy, jsou žáci zcela osvobozeni od tohoto příspěvku.

11. Zajištění podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Oddělení ŠD se naplňuje maximálně do počtu 30 žáků.

K odpočinkové činnosti jsou využívány koberce, k pracovním činnostem a stolním hrám slouží stoly. Koberce jsou pravidelně vysávány a čištěny, místnosti jsou pravidelně větrány. Hlídá se přetápění místností, a to hlavně v době topné sezony.

Na začátku školního roku jsou všichni žáci poučeni o zásadách bezpečného chování v ZŠ, ŠD, na školním hřišti, školní zahradě, při společných vycházkách a akcích. O poučení je veden záznam v třídních knihách.

V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o prevenci bezpečnosti. O úraze je vyhotoven záznam v Knize úrazů. V případě zdravotních změn žáka jsou okamžitě telefonicky upozorněni jeho rodiče. Telefonní čísla rodičů v případě úrazu nebo nemoci jsou uvedena v přihláškách do ŠD – zápisových listech.

Lékárnička pro první pomoc je umístěna na chodbě v prvním patře. Její obsah je vždy na začátku školního roku zkontrolován a během roku pravidelně kontrolován a doplňován.

Vychovatelky jsou proškoleny v základech 1. pomoci a každá vychovatelka je seznámena se zdravotním stavem dětí v jednotlivých odděleních (epilepsie, diety, alergie, omezení, ...)

Vychovatelky spolupracují s rodiči a třídními učitelkami a bezprostředně reagují na výchovné a jiné problémy. Žáci nejsou vystavováni nadměrné zátěži.

12. Hodnocení v ŠD

Hodnocení vzdělávání žáků v ŠD provádí každá vychovatelka průběžně, srozumitelně a věcně. Veškeré hodnocení je prováděno převážně slovně, a to formou ústního osobního sdělení. Převažuje hodnocení pozitivní a motivující. Vychovatelka zajišťuje, aby zákonní zástupci byli včas informováni o případných výchovných problémech dítěte. Děti chválíme za příkladné chování a důsledně usměřňujeme veškeré nevhodné chování.

Hodnocení činnosti ŠD vytváří každá vychovatelka formou sebehodnocení. Vychovatelky spolu komunikují, jsou otevřené věcné kritice, vzájemně si pomáhají, předávají si zkušenosti a rady. Na konci školního roku probíhá celistvější hodnocení školního roku a úspěšnosti práce ŠD. Poznatky jsou využívány při tvorbě plánů práce pro další školní rok.